

MARKO JUNKKARI

VALLAN

Kertomus

LINNAKKEEN

vakuutusjätti Pohjolan

VIIMEINEN

lopusta

TAISTO

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Copyright © Marko Junkkari ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-49375-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

Sisällys

Henkilöitä	7
1. Sotkan munasta tiikerinloikkaan	15
2. Agentti ilman ohjaajaa	29
3. Nimellinen korvaus	57
4. Eettis-moraalinen ristiriita	85
5. Ruotsinlaivan rapupöydän lautasliina	101
6. Petos	121
7. Suomen mahtavin mies	145
8. Taistelu Pohjolasta	163
9. Jos ei sittenkään	189
10. Loputon kehä	223
11. ”Ihan normaali yrityskauppa”	247
12. Rokkitähti johdattaa palmusaarelle	267
13. Kurssi kääntyy	295
14. Kuinkas sitten kävikään	325
Kiitokset	343
Aikajana	346
Lähteistä	361
Kirjallisuutta	364
Viitteet	366
Hakemisto	376

Henkilöitä

Listauksessa on ensimmäisenä mainittu *kursiivilla* se tehtävä, jossa kyseinen henkilö pääasiallisesti esiintyy tässä kirjassa.

Pirkko Alitalo (s. 1949) *Pohjola-yhtiöiden sijoitusjohtaja (1989–2000) ja Pohjolan varatoimitusjohtaja (1997–2000)*. Pohjolan palvelukseen Alitalo tuli ensimmäisen kerran vuonna 1977, kun hänet nimitettiin arvopaperiosaston päälliköksi. Vuosina 1986–1988 Alitalo piipahti Midland Montagu Osakepankin johtajana. Vuonna 1988 hänet nimitettiin Suomi-yhtiön sijoitus- ja hallintojohtajaksi.

Peter Fagernäs (s. 1952) *Conventumin toimitusjohtaja (1996–1999) ja hallituksen puheenjohtaja (1999–2002)*. *Pohjolan hallituksen puheenjohtaja (2001–2003)*. Pitkän pankkiuran tehnyt Fagernäs työskenteli KOP:ssä 1977–1993, jonka jälkeen hän siirtyi johtamaan KOP:n puoliksi omistamaa Prospectus-pankkiiriliikettä. Merita-fuusion jälkeen pankki osti vuonna 1995 Prospectuksen kokonaan itselleen ja Fagernäs perusti Conventumin.

Eino Halonen (s. 1949) *Suomi-yhtiön toimitusjohtaja (2000–2008)*. Halonen aloitti KOP:n palveluksessa vuonna 1971 yritystutkijana ja työskenteli muun muassa konttorinjohtajana synnyinkaupungissaan Viitasaarella. Sittenmin hän siirtyi

pankissa ylempiin johtotehtäviin. Vuonna 1998 Halonen nimettiin Merita-Nordbankenin varatoimitusjohtajan paikalta Henki-Pohjolan toimitusjohtajaksi.

Heikki Hakala (s. 1941) *Pohjolan hallituksen puheenjohtaja (2000–2001) ja varapuheenjohtaja (2001–2004)*. Hakala toimi Rauma-Repolan ja Repola-yhtiön varatoimitusjohtajana vuosina 1986–1996, Rauma-konsernin toimitusjohtajana 1996–1999 sekä Metson toimitusjohtajana 1999–2000.

Jarmo Heiniö (s. 1948) *Ilmarisen viestintäjohtaja (1991–2001) ja Pohjolan viestintäjohtaja (2001–2008)*. Heiniö valittiin Ilmarisen viestintäjohtajaksi jo vuonna 1987, mutta hän ei ehtinyt aloittaa tehtävässään, sillä hänet nimitettiin ennen sitä pääministeri Harri Holkerin poliittiseksi sihteeriksi. Heiniö toimi Holkerin lähimpänä poliittisena avustajana koko vaalikauden 1987–1991.

Eero Heliövaara (s. 1956) *Ilmarisen sijoitusjohtaja (1998–2001), varatoimitusjohtaja (2000–2001) ja Pohjolan toimitusjohtaja (2001–2005)*. Heliövaara aloitti uransa Teollistamisrahaston yritystutkijana 1982–1985. Sitten hän työskenteli Spontelin finanssijohtajana 1985–1987, Arctos Capitalin toimitusjohtajana 1987–1991, SYP:n Luxemburgin-yhtiön toimitusjohtajana 1991–1994, Meritan yksityispankin yksikönjohtajana 1994–1996 ja Merita Asset Management -yhtiön toimitusjohtajana 1996–1998.

Harri Hollmén (s. 1949) *Leonian konsernijohtaja (1997–2000)*.

Jorma Hämäläinen (s. 1937) *Suomi-yhtiön toimitusjohtaja (1997–2000)*. Hämäläinen tuli Suomi-yhtiön palvelukseen vuonna 1963, jonka jälkeen hän työskenteli mm. systeemi-

suunnittelijana, suunnitteluosaston päällikkönä, rationalisointiosaston päällikkönä ja henkilövakuutus toiminnon johtajana. Härmäläinen sai vuonna 2000 vakuutusneuvoksen tittelin.

Jukka Härmälä (s. 1946) *Sammon hallituksen puheenjohtaja (1993–2001)*. Härmälä toimi Stora Enson toimitusjohtajana vuosina 1998–2007. Sitä ennen Härmälä johti Enso-Gutzeitia ja Ensoa.

Reijo Karhinen (s. 1955) *Osuuspankkikeskuksen toimitusjohtaja ja OP-ryhmän pääjohtajan varamies (1997–2007)*. Aiemmin urallaan hän toimi mm. Varkauden, Savonlinnan ja Kuopion Osuuspankkien toimitusjohtajana. Vuonna 1994 hänet nimitettiin Osuuspankkien Keskusliiton ja OKO:n johtokuntien jäseneksi. OP-ryhmän pääjohtajana Karhinen oli vuosina 2007–2018.

Matti Kavetvuo (s. 1944) *Pohjolan toimitusjohtaja (2000–2001)*. Sitä ennen hän oli toimitusjohtajana Valiossa 1992–1999, Orionissa 1985–1991 ja Instrumentariumissa 1979–1984.

Sirpa Komonen (s. 1956) *Pohjolan pääluottamusmies (1976–2019)*.

Åge Korsvold (s. 1946) *Storebrandin toimitusjohtaja (1994–2000)*.

Jaakko Lassila (1928–2003) *Pohjolan toimitusjohtaja (1974–1983) ja KOP:n pääjohtaja (1983–1991)*.

Jouko K. Leskinen (s. 1943) *Sammon pääjohtaja (1993–2001)*.

Hannu Linnoinen (1957–2016) *Conventumin toimitusjohtaja (1999–2001), Pohjolan sijoituspalveluista vastannut johtaja (2001–2002), liiketoiminnan kehittämisestä vastannut johtaja*

(2002–2005) ja Pohjolan varatoimitusjohtaja (2003–2005). Ennen Conventumia Linnoinen toimi KOP:ssa ja Meritassa muun muassa kansainvälisten luottojen osastolla, rahoitusjohtajana suurasiakasyksikössä ja Lontoon-konttorin johtajana. Vuosina 2006–2015 Linnoinen työskenteli SRV:n varatoimitusjohtajana ja noin vuoden vt. toimitusjohtajana.

Tauno Matomäki (s. 1937) *Pohjolan hallituksen puheenjohtaja (1997–2000)*. Matomäki oli Rauma-Repolan pääjohtaja 1987–1990 ja Repolan pääjohtaja 1991–1996. Vuorineuvos Matomäki on toiminut lukuisten eri alojen yritysten hallituksissa. Esimerkiksi UPM-Kymmene hallituksen puheenjohtaja hän oli vuosina 1999–2001, KOP:n hallintoneuvoston puheenjohtaja 1994–1995 ja Teollisuuden ja työnantajien keskusliiton puheenjohtaja 1993–1994.

Jyri Merivirta (s. 1963) *Conventum Capital -pääomasijoitusyhtiön toimitusjohtaja 1999–2003*. Merivirta työskenteli KOP:ssä 1989–1993, jonka jälkeen hän oli osakkaana Prospectuksessa 1994–1996. Merivirta oli vuonna 1996 yksi Conventumin perustajista.

Juha Mikkonen (1962–2023) *Conventum Corporate Finance -yhtiön toimitusjohtaja (1999–2005)*. Mikkonen oli vuonna 1993 perustamassa yhdessä Peter Fagernäsin kanssa Prospectusta ja vuonna 1996 Conventumia. Sitä ennen hän työskenteli KOP:ssä.

Olavi Nieminen (s. 1943) *Pohjolan päälakimies (2000–2008)*. Pohjolan palveluksessa Nieminen työskenteli vuodesta 1971. Ennen päälakimieheksi nimittämistään hän toimi lakiasiainosaston osastonjohtajana.

Sauli Niinistö (s. 1948) *valtiovarainministeri (1996–2003)*. Niinistö valittiin ensimmäisen kerran kokoomuksen kansanedustajaksi vuonna 1987. Tasavallan presidenttinä hän toimi 2012–2024.

Yrjö Niskanen (1932–2007) *Pohjolan toimitusjohtaja (1989–1992) ja pääjohtaja (1992–1996)*. Vuosina 1986–1989 Niskanen oli Suomi-yhtiön toimitusjohtaja. Pohjola-yhtiöiden palvelukseen hän tuli vuonna 1959 ja työskenteli eri johtajatehtävissä.

Teivo Pentikäinen (1917–2006) *Ilmarisen toimitusjohtaja (1962–1977)*. Pentikäinen oli vakuutusmatemaatikko ja professori, joka oli keskeisessä roolissa luomassa Suomen työeläkejärjestelmää. Hän työskenteli vuodet 1948–1961 sosiaaliministeriön vakuutusosaston päällikkönä.

Lars-Eric Petersson (s. 1950) *Skandian toimitusjohtaja (1997–2003)*.

Kari Puro (s. 1941) *Ilmarisen toimitusjohtaja (1991–2007)*. Sitä ennen hän työskenteli sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkönä 1972–1990.

Jukka Rantala (s. 1951) *Pohjolan ja Suomi-yhtiön toimitusjohtaja (1992–1997) ja Pohjolan tutkimusjohtaja (1997–1998)*. Vuonna 1998 Rantala siirtyi Vakuutusyhtiöiden keskusliiton toimitusjohtajaksi. Vuodet 2001–2019 Rantala oli Eläketurvakeskuksen toimitusjohtaja. Ennen Pohjolaa Rantala toimi vuosina 1983–1992 sosiaali- ja terveysministeriön ylijohantajana.

Oiva Savela (s. 1936) *Suomi-yhtiön hallintoneuvoston puheenjohtaja (1998–1999), Suomen hallituksen puheenjohtaja (1999–2007), Pohjolan hallituksen jäsen (1999–2001)*. Savela oli kokoomuksen kansanedustaja Oulun vaalipiiristä vuosina 1987–1999.

Pentti Seppälä (s. 1934) *Pohjolan toimitusjohtaja (1986–1989)*. Uransa hän aloitti Suomi-yhtiön markkinointitehtävissä vuonna 1957. Suomi-Salaman apulaisjohtajaksi Seppälä nimitettiin vuonna 1969. Hän on toiminut lukuisissa eri johtotehtävissä mm. Pohjolassa, Ilmarisessa ja Salamassa. Seppälä toimi myös Suomen palloliiton puheenjohtajana 1987–1997.

Mikael Silvennoinen (s. 1956) *OKO:n ja Pohjola Pankin toimitusjohtaja (1997–2013)*. Sitä ennen hän toimi OKO:ssa muun muassa pääomamarkkinoiden, arvopaperitoiminnan ja ulkomaantoiminnan johtajana. Vuodesta 2013 Silvennoinen on työskennellyt IMS Talent -yhtiössä, jonka osakas ja kokopäivätoiminen hallituksen puheenjohtaja hän on edelleen.

Pentti Talonen (1935–2010) *Pohjolan toimitusjohtaja (1983–1985) ja pääjohtaja (1986–1989)*. Vuosina 1971–1983 Talonen työskenteli Lassila & Tikanojan toimitusjohtajana.

Antti Tanskanen (s. 1946) *OP-ryhmän pääjohtaja (1997–2006)*. Aiemmin urallaan hän toimi Jyväskylän yliopiston kansantaloustieteen professorina 1979–1996, Jyväskylän yliopiston rehtorina 1988–1991 sekä Suomen Akatemian pääjohtajana 1992–1996.

Esko Torsti (s. 1964) *Ilmarisen korkosijoitusjohtaja (1998–2001) ja Pohjolan sijoitusjohtaja (2001–2006)*. Ilmarisen palvelukseen Torsti tuli S-E Bankenin pääekonomistin paikalta.

Iiro Viinanen (s. 1944) *Pohjolan toimitusjohtaja (1996–1997) ja pääjohtaja 1997–2000*. Sitä ennen Viinanen oli kokoomuksen kansanedustaja vuosina 1983–1996 ja valtiovarainministeri 1991–1996.

Matti Vuoria (s. 1951) *Pohjolan hallituksen jäsen (2000)*. Samaan aikaan hän oli Fortumin hallituksen päätoiminen puheenjohtaja 1998–2003. Vuosina 2004–2014 Vuoria oli eläkevakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja. Vuonna 1996 kauppaja ja teollisuusministeriön kansliapäällikkönä työskennellyt Vuoria oli loppusuoralla Pohjolan pääjohtajan valinnassa, mutta hävisi kisan lopulta Iiro Viinaselle.

Björn Wahlroos (s. 1952) *Mandatumin toimitusjohtaja (1992–2001)*, *Sammon konsernijohtaja (2001–2009)*. Vuosina 1985–1992 Wahlroos toimi eri johtotehtävissä SYP:ssä. Vuonna 2009 Wahlroosista tuli Sammon hallituksen puheenjohtaja.

Tomi Yli-Kyyny (s. 1962) *Pohjolan suurasiakkaista vastaava johtaja ja johtoryhmän jäsen (2000–2005)*, *Pohjola Vakuutusyhtiön toimitusjohtaja (2005–2011)*. Pohjolan palvelukseen Yli-Kyyny tuli ensimmäisen kerran vuonna 1990, vuosina 1999–2000 hän käväisi Poraston toimitusjohtajana. Toukokuussa 2024 Yli-Kyyny jäi eläkkeelle Fennian toimitusjohtajan paikalta.

1. Sotkan munasta tiikerinloikkaan

Torstai-iltana Eero Heliövaaralla oli varattu aika jalkaleikkaukseen. Se olisi kuitenkin vasta kello 18.30, joten vakuutusyhtiö Pohjolan toimitusjohtaja ehditsi ennen leikkausta tehdä normaalin työpäivän. Ensimmäinen kokous oli aamulla kello yhdeksän. Tehtävää oli paljon, sillä Heliövaara jäisi leikkauksen jälkeen sairauslomalle. Kalenteriinsa hän oli kirjannut ranskalaisilla viivoilla tehtäväälistaa sairausloman ajalle.

”Hallituksen strategiat”, luki listalla. Se liittyi siihen, että Pohjolassa oli käynnissä yhtiön strategian uudistusprosessi. Edelliseen hallituksen kokoukseen Heliövaara oli toimittanut pohjustukseksi laajan selvityksen vakuutusalan yritysten pohjoismaisesta konsolidaatio- eli yhdistymistilanteesta. Heliövaaran piti valmistautua esittelemään selvitystä tarkemmin seuraavassa hallituksen kokouksessa parin viikon päästä.

”Kutsulista/synttärät”-kohta viittasi Heliövaaran omiin syntymäpäiviin. Hän täyttäisi keväällä 50 vuotta. Kutsulista olisi hyvä saada valmiiksi, jotta juhlien valmistelut saataisiin käyntiin. Aikaa toki oli vielä runsaasti, sillä Heliövaaran syntymäpäivä oli vasta yli puolen vuoden päästä eli 17. huhtikuuta 2006.

Tänään torstaina oli 8. syyskuuta 2005.

Kello 11 Pohjolan pääkonttorille Lapinmäentielle Helsingin Niemenmäkeen oli sovittu kokous, jossa oli tarkoitus keskustella Pohjolan ja Suomi-yhtiön rahaston lääketieteen elämäntyöpalkinnon saajasta. Vahinkovakuutusyhtiö Pohjola ja henkivakuutusyhtiö Suomi-Salama olivat 1980-luvun alussa 90-vuotisjuhlia kunniaksi erustaneet rahaston

Lääketieteen Säätiöön. Rahasto myönsi vuosittain palkinnon suomalaiselle lääkärille huomattavasta kansallisesta ja kansainvälisestä elämäntyöstä kliinisen lääketieteen alalla. Ideana oli korostaa henkivakuutus toiminnan ja käytännön lääketieteen välistä yhteyttä. Palkinto jaettaisiin lääketieteen päivillä tammikuussa. Voittaja pitäisi tilaisuudessa esitelmän. Palkinnon saajan päättäisi lautakunta, johon kuului lääketieteen ammattilaisia. Mukana olivat myös Pohjolan ja Suomi-yhtiön edustajat – tässä tapauksessa molempien yhtiöiden toimitusjohtajat eli Eero Heliövaara ja Eino Halonen. Kaksikolla oli läsnäolo-oikeus lautakunnan kokouksessa, mutta ei äänioikeutta valinnan suhteen.

Edellisenä päivänä Halonen oli lähettänyt Heliövaaralle viestin, että heidän pitäisi tavata ennen lääketieteen rahaston kokousta. Halonen kertoi haluavansa vaihtaa muutaman sanan kahden kesken. Heliövaara ei pyyntöä sen kummemmin ihmetellyt, sillä kaksikko tapasi muutenkin säännöllisesti. Eino Halonen oli Pohjolan hallituksen puheenjohtaja eli toimitusjohtaja Heliövaaran esimies. Suomi-yhtiö oli Pohjolan suurin omistaja 49,9 prosentin omistuksella. Heliövaara oletti Halosen haluavan keskustella Pohjolan strategiasta tai jostain muusta ajankohtaisesta aiheesta. Halonen ja muu hallitus oli pidetty hyvin informoituna strategian kuukausia kestäneen valmistelun aikana. Heliövaara tiesi Halosen olevan tyytyväinen linjauksiin. Kehujakin oli kuultu.

Kello 10 Halonen asteli Heliövaaran työhuoneeseen, mutta hän ei halunnutkaan keskustella strategiasta. Kyse oli jostain aivan muusta. Halonen meni ilman sen kummempia koukeroita suoraan asiaan:

Pohjola myydään Osuuspankille.

Halonen kertoi, että Pohjolan pääomistajat Suomi ja Ilmarinen olivat sopineet myyvän Pohjola-osakkeensa OP-ryhmään kuuluvalla OKO:lle. OKO tekisi pörssi-yhtiö Pohjolan muille omistajille ostotarjouksen heidän osakkeistaan. Pohjolasta tulisi OP-ryhmän tytäryhtiö.

Heliövaara tyrmistyi. Hänen johtamansa yhtiö myytäisiin ilman, että hänelle oli kerrottu asiasta mitään. Heliövaaralle ei ollut edeltävinä viikkoina ja kuukausina tihkunut mitään tietoa, että tällainen kauppa ylipäätään olisi ollut vireillä. Toki hän oli tiedostanut, että jossain vai-

heessa Suomi olisi luopumassa isosta Pohjola-omistuksestaan. Suomi oli kuitenkin niin sanotussa *run-off*-tilassa eli sitä oltiin ajamassa alas. Pohjola-omistus oli myös aivan liian suuri riskikeskittymä Suomelle.

Mutta miksi se myi juuri nyt?

Siinä ei Heliövaaran mielestä ollut mitään järkeä. Vielä muutama vuosi aiemmin kaaoksessa ollut Pohjola oli vihdoin saatu parempaan kuntoon. Mutta se olisi vasta alkua, Heliövaara uskoi. Me teemme tästä rahakoneen, kuului Pohjolan johtajien usein toisilleen toisteleva mantra. Yhtiön johdossa uskottiin, että he pystyisivät entisestään parantamaan niin sanottua yhdistettyä kulusuhdetta, joka on vakuutusyhtiöiden keskeinen tunnusluku. Se kertoo, kuinka paljon yhtiön korvaus- ja liikekulut ovat suhteessa vakuutusmaksutuottoihin. Jos suhdeluku on yli sata, korvaus- ja liikekuluja on enemmän kuin yhtiö saa vakuutusmaksuista tuottoja.

Kun Eero Heliövaara aloitti Pohjolan toimitusjohtajana vuonna 2001, yhdistetty kulusuhde oli 112. Se tarkoitti sitä, että jokaista vakuutusmaksuista sisään tulevaa euroa kohden yhtiöllä oli kuluja 1,12 euroa. Heliövaaran kaudella vahinkovakuuttaminen oli saatu kulukurilla ja virtaviivaistamisella paremmin kannattavaksi. Yhdistetty kulusuhde oli painunut jo alle 92:n. Tämä oli nostanut yhtiön osakekurssia. Pohjolasta olikin parin edellisen vuoden aikana tullut pörssianalyttikkojen suitsuttama yhtiö – ehkä ei ihan lemmikki, mutta arvostettu ja hyvin johdettu yhtiö, jolle sateli analyytikoilta osta-suosituksia.

Kurssinousun myötä Pohjolalle oli avautunut myös uudenlaisia strategisia vaihtoehtoja. Sen ei välttämättä tarvitsisi olla vain Suomen markkinoihin sidottu paikallinen toimija tai mahdollinen ostokohde, vaan se saattaisi olla myös ostaja tai tasaveroinen kumppani pohjoismaisissa yritysjärjestelyissä. Tätä Heliövaara oli yhtiön hallitukselle edellisellä viikolla toimittamassaan konsolidaatioselvityksessä tuonut esille.

Vaikka selvityksen esipuheessa todettiin, että siinä ei suositella ratkaisuja vaan pyritään tuomaan ”neutraalisti esille argumentteja

puolesta ja vastaan”, kyllä siitä silti paistoi Heliövaaran oma näkemys. Ainakin pohjoismaisen yritysjärjestelyn suhteen selvityksessä oli paljon enemmän argumentteja puolesta kuin vastaan. Selvityksen mukaan Pohjolan houkuttelevimmat yhdistymisvaihtoehdot olivat tanskalaiset TrygVesta ja Codan. Molemmista vakuutusyhtiöistä oli raportissa yksityiskohtaiset analyysit.¹

Mutta nyt pääomistajat olivat myymässä Pohjolan OP-ryhmälle, joka oli täysin kotimainen toimija.

Heliövaara uskoi, että Pohjola olisi uuden strategiansa avulla pystynyt painamaan yhdistetyn kulusuhteensa vielä alemmaksi. Tämä olisi nostanut Pohjolan osakekursssia edelleen. Heliövaaran mielestä omistajat luopuivat Pohjola-rahakoneesta liian varhain ja liian halvalla.

Tuona syksyisenä torstaiamupäivänä vuonna 2005 hän ei sitä Haloselle kuitenkaan sanonut. Eikä paljon muutakaan. Heliövaara kuunteli hiljaa Halosen puhetta, ja mitäpä siihen ylipäättään voisi sanoa. Omistaja tekee omistamiseen liittyvät päätökset, eikä palkkajohtajilla ole niihin nokan koputtamista.

Jälkikäteen Heliövaara tajusi käyttäytyneensä juuri niin kuin irtisanottavat työntekijät usein käyttäytyvät irtisanomistilanteessa. Järkytys potkuista on niin suuri, että kun uutinen heille ensimmäisen kerran ilmoitetaan, he vain kuuntelevat hiljaa. Asian kiistäminen ja kiukku tulevat myöhemmin. Vasta pidemmän ajan kuluessa irtisanottu mahdollisesti hyväksyy tapahtuneen ja ryhtyy rakentamaan elämäänsä eteenpäin.

Heliövaaralla oli asiasta kokemusta, sillä hän oli vuosien varrella irtisanonut monia työntekijöitä. Tällä kertaa hän oli kuitenkin potkuissa saamapuolella. Ja hän käyttäytyi samaan tapaan kuin monet muutkin irtisanottavat. Tunteet pääsisivät toden teolla pintaan vasta myöhemmin – Heliövaaran tapauksessa seuraavan viikon tiistaina hänen puheessaan Pohjolan henkilöstölle.

Kirjaimellisesti Heliövaara ei tietenkään saanut potkuja, vaan kyse oli hänen johtamansa yhtiön myymisestä. Käytännössä tilanne oli kuitenkin sama. Heliövaaralle oli selvää, että hänellä tuskin olisi mahdollisuutta jatkaa Pohjolan johdossa, kun siitä tulisi OP-ryhmän osa.

OP-ryhmässä ei pidetty Heliövaarasta, minkä hän itsekin hyvin tiesi. Heliövaaran vuonna 2001 ajama Pohjolan Conventum-kauppa² suututti edelleen OP-ryhmän johtoa. Eikä Heliövaara liiemmin arvostanut Osuuspankkia. Hän piti OP-ryhmää virkamiesmäisenä, tylsänä ja vähän maalaisena. Pohjolan pääkonttorissa Osuuspankkia kutsuttiin pilkallisesti ”pussihousupankiksi” ja ”tonkkapankiksi”. Tonkka viittasi maitotonkkaan, siis maalaisuuteen. Heliövaara oli paljasjalkainen stadilainen. Lapsuutensa hän oli viettänyt Pohjolan pääkonttorin nurkilla Munkkivuoressa. Kauniisti asian voisi muotoilla niin, että OP-ryhmän ja Pohjolan yrityskulttuurit olivat erilaisia. Osuuspankit olivat asiakasomisteisia pankkeja, joiden juuret olivat pellervolaisessa osuustoiminnassa ja maakunnissa. Pohjola puolestaan oli pörssiyhtiö, jonka tausta oli fennomaaniliikkeessä. Se oli ollut vuosisadan sini-valkoisen pääoman lippulaiva ja valtakeskittymä.

Halosella ja toisella Pohjolan suuren omistajan edustajalla, työeläkeyhtiö Ilmarisen toimitusjohtajalla Kari Purolla ei tietenkään ollut mitään velvollisuutta kertoa toimitusjohtaja Heliövaaralle etukäteen Pohjola-osakkeiden myyntiaikeistaan. Etenkin kun Halonen tiesi, ettei Heliövaara olisi mielissään Pohjolan myynnistä OP-ryhmälle. Näin ollen oli olemassa riski, että Heliövaara voisi panna kapuloita rattaisiin ja yrittäisi jotenkin estää kaupan synnyn. Toisaalta myyntineuvotteluiden ollessa kesken ei ollut mitenkään varmaa, että kaupat ylipäättään lopulta toteutuvat. Siinä tapauksessa Pohjola jatkaisi toimintaansa entiseen malliin. Omistajien kannalta oli siis perusteltua, ettei yhtiön johto olisi tietoinen kaavailluista omistusmuutoksista vaan jatkaisi työtään häiriintymättä. Tällöin hanskat eivät pääsisi putoamaan liian aikaisin. Uusi strategia saataisiin valmiiksi, vaikka sille ei välttämättä mitään käyttöä olisikaan. Mutta oli se silti aika tylyä, että Halonen oli käynyt Pohjolassa kehumassa Heliövaaran johdolla tehtyä strategiatyötä ja visioita yhtiön tulevaisuudesta – ja samaan aikaan kävi täyttä häkää hintaneuvotteluita yhtiön myymisestä. ”Pojat olivat tehneet kotiläksynsä”, Halonen kehui myöhemmin lehtihaastattelussa Pohjolan strategiatyötä³.

Pohjolan ostaminen oli Suomen mittapuulla todella suuri yritys-kauppa. Sen valmistelu oli kestänyt kuukausia, ja loppuvaiheessa sisäpiirirekisterissä oli lähes sata ihmistä. Siitä huolimatta tieto ei ollut vuotanut julkisuuteen tai Pohjolan johdolle.

Moni asianosainen oli pelännyt, että niin voisi käydä. Esimerkiksi muutamaa päivää ennen Halosen ja Heliövaaran tapaamista, tarkkaan ottaen maanantaina 5. syyskuuta, oli Kalastajatorpalla ollut Finnairin pääjohtajan Keijo Suilan 60-vuotisvastaanotto. Heliövaara oli paikalla yhdessä Pohjolan suurasiakkaista vastaavan johtajan Tomi Yli-Kyynyn kanssa. Kun Pohjola-pomot seisoivat onnittelujonossa, heidän taakseen ryhmittyi sattumalta joukko OP-ryhmän ylintä johtoa. OP-ryhmän pääjohtaja Antti Tanskanen, Osuuspankkikeskuksen toimitusjohtaja Reijo Karhinen, OKO:n toimitusjohtaja Mikael Silvennoinen ja OKO:n varatoimitusjohtaja Timo Ritakallio tarkkailivat Heliövaaran ilmeitä ja yrittivät arvioida, voisiko hänellä olla jotain vihiä kaupasta. Ei näyttäneen olevan, osuuspankkilaiset totesivat huojentuneina.

Kun Heliövaaran ja Halosen kahdenkeskinen tapaaminen torstaina 8. syyskuuta oli ohi, he siirtyivät kello 11 Pohjolan pääkonttorin niin sanottuun Saaris-kabinettiin, jossa pidettäisiin lääketieteen palkintolautakunnan lounaskokous. Nimensä kabinetti oli saanut siitä, että siellä oli arkkitehti Eliel Saarisen suunnittelemat raskaat puiset istuimet ja pöytä, jotka olivat alun perin olleet Pohjolan entisessä pääkonttorissa Aleksanterinkatu 44:ssä. Vuonna 1901 valmistunut Palovakuutusyhtiö Pohjolan talo on jyhkeä kansallisromanttinen graniittilinna, jonka ovat suunnitelleet nuoret arkkitehdit Eliel Saarinen, Herman Gesellius ja Armas Lindgren. Pääoven pielessä on Hilda Flodinin suunnittelemat patsaat, jotka esittävät irvisteleviä ukkoja. Ne ukot löytyvät myös tämän kirjan kannesta.

Graniittilinna myytiin vuonna 1970 Kansallis-Osake-Pankille. Nykyisin kiinteistön omistaa työeläkeyhtiö Ilmarinen. Pohjola muutti Aleksanterinkatu 44:stä vuonna 1969 uuteen, arkkitehti Heikki Castrénin suunnittelemaan toimitaloon Lapinmäentielle Niemenmäkeen, joka on osa Munkkiniemen kaupunginosaa. Muuton yhtey-

dessä Pohjola vei uuteen pääkonttoriin mukanaan Eliel Saarisen suunnittelemat tuolit. Niitä löytyi Lapinmäentiellä toimitalon Saaris-kabinetin lisäksi myös Pohjolan hallintoneuvoston huoneesta. Nykyisin Saaris-tuolit ja -pöytä ovat OP-ryhmän pääkonttorissa Vallilassa pääjohtajan työhuoneen vieressä sijaitsevassa neuvotteluhuoneessa.

Torstaina 8. syyskuuta kello 11 Heliövaaralla oli Saaris-kabinetissa kova paikka. Hetkeä aiemmin hän oli järkyttynyt kuullessaan Pohjolan myynnistä, mutta nyt pitäisi nollata tilanne ja osallistua muina miehinä lääkäripalkinnon valintatilaisuuteen. Palkintolautakuntaan kuuluivat Heliövaaran ja Halosen lisäksi Lääketieteen Säätiön hallituksen puheenjohtaja, Lääkäriseuran Duodecimin puheenjohtaja, Finska Läkaresällskapetin puheenjohtaja ja Suomen Lääkäriliiton puheenjohtaja. Palkinto päätettiin antaa psykiatrian professori Jouko Lönnqvistille.

Kello 14 Heliövaara avasi Pohjolan pääkonttorissa Talouden näkyvät -tilaisuuden, jonka pääpuhujana oli Euroopan investointipankin varapääjohtaja Sauli Niinistö. Niinistö oli kokoomuksen presidenttiehdokas vuoden 2006 vaaleissa.

Jossain välissä päivää Heliövaara perui illaksi sovitun jalkaleikkauksensa.

***

Perjantaina Heliövaaran kalenteri oli tyhjä, sillä hän oli olettanut olevansa sairauslomalla. Hän kuitenkin soitti parille johtoryhmän avainjäsenelle ja kertoi, mitä tuleman piti. Pörssiyhtiössä ei tämäntapaisia tietoja saisi levitellä, joten piiri pidettiin pienenä.

Lauantaina Pohjolalla oli koko henkilöstölle tarkoitettu Elixia-virkistyspäivä Vierumäellä. Tuhatkunta pohjolalaista osallistui reippailupäivään, johon kuului monenlaisia kilpailuja ja muita aktiviteetteja. Heliövaara ei osallistunut tapahtumaan, vaan pyysi varatoimitusjohtaja Hannu Linnoista ja suurasiakkaista vastaavaa johtajaa Tomi Yli-Kyynyä pitämään henkilöstölle puheen.

Pohjolalla oli Vierumäellä uusi mökki, joka oli valmistunut muutama vuosi aiemmin. Yleensä Vierumäen mökeissä oli kolme huonetta, mutta Heliövaaran vaatimuksesta standardimökkiä oli laajennettu neljään makuuhuoneeseen. Se oli myös muilta osin tavallista suurempi ja näyttävämpi. Yli-Kyyny ja Linnoinen eivät olleet koskaan mökissä käyneet, joten he tuumasivat, että olisi hauska nähdä Pohjolan mökki – kun se nyt vielä hetken olisi itsenäisen Pohjolan omistuksessa. Niinpä he pyysivät vastaanotosta avaimen. Mökkiin päästyään he ottivat jääkaapista oluet ja istuivat alas. Yli-Kyyny ja Linnoinen vähän ihmettelivät, että mökki ei ollut lainkaan niin hulpea kuin he olivat etukäteen kuvitelleet. Mutta hetkinen – mikä tuolla seinällä on?

Sehän on Pohjolan Voiman logo.

Kaksikko oli väärän firman mökissä. Niinpä he palasivat vastaanottoon ja pyysivät avaimen *vakuutusyhtiö* Pohjolan mökkiin. Se vastasi herrojen odotuksia.

Sunnuntai-iltana Heliövaara kutsui Pohjolan johtoryhmän koolle pääkonttoriin. Nyt loputkin ylimmästä johdosta sai kuulla yhtiön myymisestä. Tunnelma oli synkkä. Joku kysyi Heliövaaralta, miten tämän käy. Heliövaara vastasi OP-ryhmän pääjohtajan Antti Tanskanen sanoen, että Tanskanen itse, OKO:n toimitusjohtaja Mikael Silvennoinen ja Osuuspankkikeskuksen toimitusjohtaja Reijo Karhinen jatkavat Pohjola-kaupan jälkeenkin tehtävissään. Tämä tarkoitti suomeksi sitä, että Heliövaaralle ei olisi paikkaa OP-ryhmän johdossa. Heliövaara kertoi, että käydyissä keskusteluissa OP-ryhmän johtotroikka ei ollut häntä juuri silmiin katsonut vaan lähinnä kenkiensä kärkiä.

Huomattavasti iloisempi tunnelma oli ollut sunnuntaiamuna pidetyssä OKO:n hallintoneuvoston kokouksessa. Kokous oli kutsuttu pikavauhdilla koolle, eikä kutsussa mainittu kokouksen syytä. Kun hallintoneuvostolle kerrottiin, että OKO ostaa Pohjolan, sali suorastaan riehaantui. OP-ryhmä pääsisi nyt toden teolla aseisiin pääkaupunkiseudulla. Hallintoneuvoston jäsenet nousivat seisomaan ja antoivat rai-kuvat aplodit. OP-ryhmästä tulisi suomalaisen finanssikentän todellisen mahtitekijä.

OP-ryhmän Pohjola-kaupat toteutettiin ja julkistettiin maanantaina 12. syyskuuta 2005. Tiedotustilaisuus järjestettiin OP-ryhmän pääkonttorissa. Eero Heliövaara tai kukaan muukaan Pohjolan ylimmästä johdosta ei ollut paikalla.

Tilaisuudessa kerrottiin, että Osuuspankkien keskuspankki OKO oli ostanut Pohjola-osakkeet Suomelta ja Ilmariselta. Se saisi noin 58,5 prosenttia Pohjolan osakkeista 1,2 miljardin euron käteishintaan. Osakekohtainen hinta oli 13,35 euroa eli noin seitsemän prosenttia yli Pohjolan osakekurssin. OKO tekisi saman 13,35 euron käteistarjouksen myös muille osakkaille, jolloin Pohjolan hinnaksi tulisi kaikkiaan noin 2,1 miljardia euroa.

OKO rahoittaisi kaupan osakeannilla, pääomalainoilla, joukko-velkakirjoilla, omalla pääomalla sekä ryhmän sisäisellä kaupalla, jossa OKO:n omistama Okopankki siirtyisi Osuuspankkikeskukselle. Suomi ja Ilmarinen tulivat pörssiyhtiö OKO:n omistajiksi 10 prosentin sivulla molemmat.

”Tiikerinloikka”, OP-ryhmän pääjohtaja Antti Tanskanen luonnehti tiedotustilaisuudessa kaupan merkitystä pankille.

Osuuspankeilla oli konttoreita 693 ja Pohjolalla 89. Asiakkaita OP-ryhmällä oli noin 3,1 miljoonaa, Pohjolalla 1,7 miljoonaa. Iso osa asiakkaista ei ollut päällekkäisiä, joten yhteenliittymä pääsisi toden teolla ristiinmyymään vakuutuksia pankkiasiakkailleen ja pankkipalveluita vakuutusasiakkailleen.

OP-ryhmästä tulisi täyden palvelun kotimainen finanssitavaratalo. Samalla päättyisi Pohjolan 114 vuoden historia itsenäisenä yhtiönä. Helsingin pörssi perustettiin vuonna 1912, ja Pohjola oli yksi sen alkuperäisistä pörssiyhtiöistä. Nyt se poistuisi pörssilistalta.

Eero Heliövaara jäisi itsenäisen Pohjolan viimeiseksi toimitusjohtajaksi. Ensimmäinen oli ollut tohtori K. A. Brander, joka valittiin vastaperustetun Pohjolan toimitusjohtajaksi vuonna 1892. Fennomaani eli suomenmielinen kun oli, Brander käänsi nimensä Paloheimoksi

vuonna 1906. K. A. Paloheimo johti Pohjolaa vuoteen 1931 saakka eli peräti 40 vuotta. Tämän jälkeen hän toimi vielä Pohjolan johtokunnan puheenjohtajana vuoteen 1949, kuolemaansa saakka.

Autonomian aikana 1800-luvulla syntynyt fennomaani-liike pyrki alkuun etenkin edistämään suomen kielen asemaa. Fennomaaniaktiivit olivat pääosin nuoria yliopistomiehiä ja muuta sivistyneistöä. Esimerkiksi K. A. Brander oli vain 30-vuotias aloittaessaan Pohjolan toimitusjohtajana. Kielikysymyksestä liikkeen tavoitteet kuitenkin laajenivat myös kulttuurisiksi ja kansallisiksi. J. V. Snellmanin ohjelman mukaisesti fennomaanit pyrkivät parantamaan suomenkielisen väestön asemaa sivistyksen avulla. Suomalaiset haluttiin saada tietoisiksi siitä, että he ovat kansa, mahdollisesti joskus vielä itsenäinen sellainen.

1800-luvun loppupuolella taloudellinen aktiivisuus alkoi Suomessa yleisesti viritä muun muassa puun ja voin viennin vilkastumisen myötä. Metsäkaupoista ja meijereistä saatiin rahaa myös maaseudulle, joten luontaistaloudesta oltiin vähitellen siirtymässä kohti rahataloutta. Yhä useamman oli mahdollista myös säästää.

Vaikka suomen kielen asema vahvistui 1800-luvun jälkipuoliskolla, liikemaailma näytti kuitenkin pysyvän ruotsinkielisten hallussa. Niinpä joukko lähinnä nuoremman polven fennomaaneja päätti yhdistää aatteeseen rahan. Tavoitteena oli kansan henkisen ja taloudellisen tilan kohottaminen. ”Pääomilla on mieli ja kieli”, tavattiin sanoa⁴. Alettiin puhua afäärifennomaniasta⁵.

Aatteen ja rahan liitto synnytti ensin Kansallis-Osake-Pankin, joka aloitti toimintansa helmikuussa 1889. Henkivakuutusyhtiö Suomi perustettiin seuraavana vuonna. Palovakuutus-Osakeyhtiö Pohjolan perustamispäivä on 9. syyskuuta 1891. Se oli nähnyt päivänvalon siis liki päivälleen 114 vuotta ennen yhtiön myymistä OP-ryhmälle.

KOP, Suomi ja Pohjola ”kuoriutuivat 1890-luvun taitteessa kuin kolmosina samasta sotkan munasta Kalevalan maailman tapaan”. Näin lyyrisesti sinivalkoisen pääomaleirin syntyä kuvataan Suomi-yhtiön historiassa.⁶ Ja kieltämättä kalevalainen aatteellinen vire yhtiöiden toi-

mintaa leimasi. Suomi-yhtiön ja Pohjolan asiamiehet olivat isolta osin kansakoulunopettajia, mutta oli joukossa myös muita paikkakuntien merkkihenkilöitä – talonpoikia, kauppiaita, nimismiehiä ja apteekkarereita. Heille kyse ei ollut vain vakuutusten kauppaamisesta vaan myös talouden alkeiden opettamisesta, kansansivistyksestä sekä muusta ylevästä: kielestä, kansasta, kansakunnasta.

Suomi-yhtiön ensimmäinen toimitusjohtaja Edvin Kaslin korosti yhtiön olevan ”kansanomainen” mutta myös ”kansan oma”. Suomi perustettiin osakeyhtiöksi, mutta jo vuonna 1900 se muutettiin keskinäiseksi. Voitto tasattaisiin vakuutetuille, eivätkä spekulantit pääsisi käsiksi heidän maksuihinsa. Näin asiakkaille luvattiin, ja se koettiin uutena ja innostavana. KOP ja Pohjola säilyivät osakeyhtiöinä, mutta myös ne oli perustettu samassa hengessä koko kansan vaurastumista edistämään ja sivistystä lisäämään. Ylevän aatemaailman tiivistä hyvin asiamies Alpo Noponen Suomi-yhtiön asiamieskokouksen avajaisissa vuonna 1892. ”Minun ymmärtääkseni perustuu vakuutusliike ihmisystävyyden ja rakkauden pohjalle”, Noponen sanoi puheessaan.⁷

Sinivalkoiseen ihmisystävyyden ja rakkauden perheeseen liittyi vähän myöhemmin myös Tapaturmavakuutus-Osakeyhtiö Kullervo, joka perustettiin 1895 Pohjolan tytär-yhtiöksi. Henkivakuutusyhtiö Salama aloitti toimintansa vuonna 1910. Iltatähtenä sinivalkoiseen pääomaleiriin syntyi vielä vuonna 1961 työeläkeyhtiö Ilmarinen, jonka perustajia olivat Pohjola, Suomi, Salama ja Sampo. Sampo erosi vuonna 1984 Ilmarisesta, jonka jälkeen Ilmarisesta tuli Pohjolan tytär-yhtiö. Suomi ja Salama yhdistyivät vuonna 1971 Suomi-Salamaksi. Lisäksi ryhmään kuului matkavakuutuksia kauppaava Eurooppalainen.

Tämä sotkan munasta syntynyt pääomalinna oli yli sadan vuoden ajan keskeinen taloudellisen vallan käyttäjä Suomessa. Syyskuussa 2005 Pohjola tuli itsenäisenä yhtiönä tiensä päähän.

***

Suomen taloudella meni vuonna 2005 hyvin. Talouskasvu oli liki kolme prosenttia, työllisyys parani ja julkinen talous oli ylijäämäinen. Suomi lyhensi valtionvelkaansa. Vuoden 2005 alusta tuli voimaan suuri eläkeuudistus, jolla yritettiin pidentää työuria, olivathan suuret ikäluokat jäämässä eläkkeelle. Vuosituhannen vaihteessa Suomea oli hehkutettu maailman viestimissä mobiilipalveluiden ihmemaana, ja Nokia oli edelleen vahva. Loka-joulukuussa 2005 sen markkinaosuus maailman älypuhelimista oli vielä reilusti yli 50 prosenttia. Apple julkaisi ensimmäisen iPhone-puhelimensa vuonna 2007.

Syksyllä 2005 presidentti Tarja Halosen ensimmäinen kausi oli päättymässä. Kokoomuksen ehdokas Sauli Niinistö haastoi Halosta kampanjoimalla ”työväen presidenttinä” ja sillä, että ”vastakkainasettelun aika on ohi”. Siitäkin huolimatta, että edellisenä keväänä metsäteollisuuden työtaistelu oli ollut poikkeuksellisen repivä. Maaliskuussa 2006 UPM-Kymmene ilmoitti sulkevansa Voikkaan paperitehtaan.

Kello 9.30 tiistaina 13. syyskuuta 2005 Pohjolan pääkonttorissa järjestettiin tiedotustilaisuus henkilöstölle yhtiön myynnistä. Auditorio oli tupaten täynnä. Porukkaa seisojia käytävillä ja seinänvierustoilla. Tilaisuutta voitiin seurata etäyhteyksien avulla kaikissa Pohjolan konttoreissa eri puolilla maata. Heliövaara piti tunteikkaan puheen. Moni kuulijoista itki. Myös Heliövaara liikutui puheensa aikana.

Salin eturivissä istuivat omistajien edustajista Ilmarisen Kari Puro sekä OP-ryhmän johdosta Antti Tanskanen, Reijo Karhinen ja Mikael Silvennoinen. Heliövaara totesi puheessaan suurimman syyn tapahtuneeseen olevan se, että ”pääomistaja osoittautui äärimmäisen heikoksi”. Sanansa Heliövaara kohdisti Suomi-yhtiön Eino Haloselle, vaikka tämä ei ollut tilaisuudessa paikalla. Nimeltä hän ei Halosta kuitenkaan maininnut vaan puhui ”Suomi-yhtiöistä”. Heliövaara sanoi pitävänsä Suomi-yhtiöiden toimintaa ”puhtaan itsekkäänä”. Se ei Heliövaaran mukaan ottanut huomioon Pohjolalle rakennettuja tulevaisuuden tavoitteita.⁸

Puheenvuoron tilaisuudessa käytti myös Osuuspankkikeskuksen toimitusjohtaja Reijo Karhinen, joka esitteli pohjolalaisille OP-ryhmän organisaatiokaavion. Kyseessä oli melkoinen häkkyrä, jossa meni viivoja ristiin rastiin muun muassa 238 jäsenosuuspankin, Osuuspankkikeskuksen, osuuspankkien keskuspankki OKO:n, rahastoyhtiön, henkivakuutusyhtiön ja muiden tytäryhtiöiden välillä. ”Voi olla, että tämä kaavio ei teille aukea”, Karhinen sanoi ja jatkoi. ”Kun se ei aina oikein meillemkään.”

Pohjolalaiset tuijottivat Karhista hämmentyneinä.

Vasta paljon myöhemmin Heliövaaralle selvisi, miten merkittävässä roolissa Pohjolan toisen ison omistajan, Ilmarisen, toimitusjohtaja Kari Puro oli itse asiassa ollut kauppojen syntymisessä.

Puro ja Heliövaara olivat läheisiä, vaikka olivat ihmisinä aivan erilaisia. Heliövaara oli 1980-luvun kasinopeleissä marinoitunut nopealiikkeinen markkinaleijona, Puro oli puolestaan vakaan harkitseva inen työeläkemies. Puro palkkasi Heliövaaran vuonna 1998 perustamaan työeläkeyhtiö Ilmariseen omaa sijoitusyksikköä. Sittemmin Heliövaarasta tuli toimitusjohtaja Puron oikea käsi ja luotettu valtaisteluissa, joita Pohjolan omistuksesta käytiin vuosituhannen vaihteessa. Puro nosti Heliövaaran Ilmarisen varatoimitusjohtajaksi ja avitti hänen nousuaan Pohjolan toimitusjohtajaksi vuonna 2001. Läheisistä väleistä huolimatta Kari Puro ei ollut puhua pukahtanut suojatilleen Pohjolan myynnistä etukäteen.

Henkilöstöinfon jälkeen tiistaina 13. syyskuuta Pohjolan pääkonttoriin tuli Ylen kokenut taloustoimittaja Jyrki Koulumies haastattelemaan Heliövaaraa. Koska Heliövaara ja Koulumies tunsivat toisensa entuudestaan, haastattelu oli jutusteleva. Heliövaara tiedosti kuitenkin olevansa kameran edessä ja yritti valita sanansa tarkoin kommentoissaan Pohjolan myyntiä OP-ryhmälle.

Illalla kello 20 Heliövaara oli kutsuttu OP-ryhmän pääkonttoriin Vallilaan tapaamaan pankin johtoa. Tilaisuuden aluksi päätettiin katsoa Ylen puoli yhdeksän uutiset. Kuten arvata saattoi, yksi uutisten kärkiaiheista oli Pohjola. Heliövaaran yllätykseksi Koulumies